

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0825U003287

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 05-08-2025

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Морозов Тенгіз Анатолійович

2. Tenhiz A. Morozov

Кваліфікація: 14.01.05

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 222

Назва наукової спеціальності: Медицина

Галузь / галузі знань: охорона здоров'я

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Освітньо-наукова програма підготовки докторів філософії в аспірантурі ДУ "Інститут нейрохірургії ім. акад.А.П.Ромоданова НАМН України" за спеціальністю 222 Медицина" (нейрохірургія)

Дата захисту: 03-10-2025

Спеціальність за освітою: лікувальна справа

Місце роботи здобувача:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 10764

Повне найменування юридичної особи: Державна установа "Інститут нейрохірургії ім. акад. А. П. Ромоданова Національної академії медичних наук України"

Код за ЄДРПОУ: 02011930

Місцезнаходження: вул. Платона Майбороди, буд. 32, Київ, 04050, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія медичних наук України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Державна установа "Інститут нейрохірургії ім. акад. А. П. Ромоданова Національної академії медичних наук України"

Код за ЄДРПОУ: 02011930

Місцезнаходження: вул. Платона Майбороди, буд. 32, Київ, 04050, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія медичних наук України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 76.29.42

Тема дисертації:

1. Реконструктивні хірургічні операції при пухлинах з інтра-екстра та екстра-інтракраніальним поширенням
2. Reconstructive surgical operations for tumors with intra-extra and extra-intracranial extension

Реферат:

1. У дисертації представлено теоретичне узагальнення і нове вирішення актуальної науково-практичної задачі – удосконалення хірургічного лікування пацієнтів з пухлинами, які поширюються ззовні в порожнину та “розгерметизацією” черепа, та інтракраніальних новоутворень з інвазивно – деструктивним екстракраніальним поширенням, шляхом впровадження методик реконструктивно – пластичного відновлення естетичних форм і тканин для поліпшення якості життя пацієнтів. Дослідження ґрунтується на аналізі результатів діагностики та хірургічного лікування 92 пацієнтів з пухлинами з інтра-екстра та екстра-інтракраніальним поширенням новоутворень шкіри, м'яких покривних тканин голови, кісток, ТМО, які поширюються за межі мозкового і лицевого черепа різної локалізації, яким у вигляді самостійного лікування або на етапі комбінованої лікування, проведено оперативні втручання з застосуванням певного методу реконструктивної пластики дефекту тканин. Випадки з інтра-екстракраніальною локалізацією пухлини

склали 66 спостережень, з екстра-інтракраніальною локалізацією пухлини 26. У абсолютної більшості пацієнтів пухлинний процес локалізувався в лобовій ділянці (46%); лобово-тім'яній ділянці – 16%, потиличній – 11%, лобово-скроневій – 9%,тім'яні – 7% та інших – 7%. З приводу злоякісних новоутворень проліковано 32 (34,8%) пацієнта: епітеліальні та неепітеліальні злоякісні новоутворення склали відповідно 15,3% (14 хворих) та 19,5% (18 хворих). Диференційованих пухлин – 60 (65,2%) хворих. Найбільшу питому вагу доброякісних пухлин у вибірці склали менінгіоми G2 – атипові (54,3%), G3 – анапластичні (10,9%). Вперше на значному масиві клінічних спостережень проаналізовано результати лікування пацієнтів з пухлинами інтра-екстра та екстра-інтракраніального поширення різної локалізації, яким одночасно з видаленням пухлини проводили реконструктивно-пластичну операцію, як етап операції, направлену на відновлення структури та виправлення складних дефектів тканин голови та шиї. Запропоновано критерії оцінки і стандартизації дефектів покривних тканин голови з розробкою робочої класифікації локалізації дефектів, які виникли після видалення пухлин і попередніх етапів їх лікування та їх життєздатності (можливості залучення до реконструктивного етапу). Розроблено варіанти комбінованої пластики (як одночасної в ході видалення пухлини так і у віддалені терміни), що дає можливість обрати оптимальну стратегію курації, зважаючи на анамнез, розміри, локалізацію дефектів, віку, загального стану пацієнта при заміщенні комбінованих дефектів лицевого та мозкового черепа. Обґрунтовано показання щодо застосування комбінованої пластики тканин голови, що дозволяє підвищити ефективність хірургічного втручання у випадках, які раніше вважалися інкурабельними. А саме, розроблені показання для застосування одночасних і відстрокованих послідовних методів реконструкції переміщених місцевих і регіонарних клаптів та вільних васкуляризованих трансплантатів на мікросудинних анастомозах в залежності від розмірів, локалізації і складу дефекту, а також функціональної та естетичної значущості ушкодженої зони. Проаналізовано ускладнення в залежності від термінів, методу пластичного закриття дефекту, дано порівняльну оцінку ефективності реконструктивно-пластичних операцій у пацієнтів, які раніше проходили комбіноване лікування з приводу злоякісного новоутворення. Показана висока ефективність виконання одночасних реконструктивних операцій з пухлинами інтра-екстра та екстра-інтракраніального поширення різної локалізації для забезпечення герметичності інтракраніального простору (оболон головного мозку, кісток, м'яких тканин та шкіри). На основі отриманого досвіду роблені результативні варіанти комбінованої пластики дефектів тканин голови і черепа та його оболон, які виникають після видалення пухлин з інтра-екстра та екстра-інтракраніальним поширенням, з врахуванням показників шкали ECOG оцінки якості життя в післяопераційному періоді. На основі аналізу клінічних спостережень розроблена схема діагностики і вибору хірургічної тактики при поширених краніальними пухлинах та схема обґрунтування тактики ведення пацієнтів інтра-екстра та екстра-інтракраніальними пухлин щодо вибору трансплантата. Впроваджено одночасне виконання нейрохірургічного видалення інтракраніального компонента новоутворення і реконструктивно-пластичного етапу зі застосуванням варіантів артеріалізованих і мікрохірургічних клаптів для закриття дефектів і попередження ускладнень “трепанованого черепа” та якості життя і доведено результативність застосування індивідуалізованих комбінованих (нейрохірургічно-реконструктивних) доступів в хірургічному лікуванні інтра-екстра та екстра-інтракраніальних пухлин.

2. The dissertation presents a theoretical generalization and a new solution to a crucial scientific and practical problem, that is, improving the surgical treatment of patients with tumors that expand from the outside into the cavity and involve “depressurization” of the skull, and intracranial neoplasms with invasive destructive extracranial expansion, by implementing the method of reconstructive plastic restoration of aesthetic forms and tissues to improve the quality of life of patients. The study is based on the analysis of the diagnostic findings and surgical treatment results of 92 patients with tumors that involve intra-extra and extra-intracranial expansion of skin neoplasms, soft integumentary tissues of the head, bones and dura mater which expand beyond the cerebral and facial skull with various localizations, who, as an independent treatment or at the stage of combined therapy, underwent surgical interventions using a certain method of reconstructive plastic repair of a tissue defect. Cases with intra-extracranial tumor localization amounted to 66 observations, with extra-intracranial tumor localization, 26 observations. In the absolute majority of patients, the tumor process was localized in the frontal region (46%);

fronto-parietal (16%), occipital (11%), fronto-temporal (9%), parietal (7%) and others— 7%). 32 patients (34.8%) were treated for malignant neoplasms: epithelial and non-epithelial malignant neoplasms accounted for 15.3% (14 patients) and 19.5% (18 patients) respectively. Differentiated tumors (conditionally benign) were found in 60 (65.2%) patients. The largest proportion of benign tumors in the sample was represented by meningiomas G2 (atypical, 54.3%) and G3 (anaplastic, 10.9%). For the first time, the results of treatment of patients with intra-extra and extra-intracranial expansion of tumors of various localization, who simultaneously with tumor removal underwent reconstructive plastic intervention as a stage of the surgery aimed at restoring the structure and correcting complex defects of the tissues of the head and neck, were analyzed within a significant set of clinical observations. Criteria for assessing and standardizing defects in the integumentary tissues of the head have been proposed, along with the development of a working classification of the localization of defects that have appeared after the removal of tumors and the previous stages of their treatment, and their viability (the possibility of involvement in the reconstructive stage). Variants of combined plastic repair have been developed, which makes it possible to choose the optimal treatment strategy taking into account the patient's history, size and localization of defects, age and general condition of the patient when replacing combined defects of the facial and cerebral skull. The indications for the use of combined head tissue plastic repair were substantiated, which allows increasing the efficiency of surgical intervention in cases that were previously considered incurable. Namely, indications have been developed for the use of simultaneous and delayed sequential methods of reconstruction of relocated local and regional flaps and free vascularized grafts on microvascular anastomoses depending on the size, localization and composition of the defect, as well as the functional and aesthetic significance of the affected area. Complications were analyzed depending on the timing and method of plastic closure of the defect, and a comparative assessment of the efficiency of reconstructive plastic interventions in patients who previously underwent combined treatment for malignant neoplasms was given. High efficiency of performing simultaneous reconstructive surgeries for tumors of intra-extra and extra-intracranial expansion with various localizations to ensure the tightness of the intracranial space. Based on the experience gained, efficient options for combined plastic repair of defects in the tissues of the head and skull and its meninges that appear after the removal of tumors with intra-extra and extra-intracranial expansion have been developed, taking into account the indicators of the ECOG scale for assessing the quality of life in the postoperative period. Based on the analysis of clinical observations, a scheme for diagnosing and choosing surgical tactics for EI/IE cranial tumors and a scheme for substantiating the tactics of managing patients with EI/IE cranial tumors regarding the choice of graft have been developed. Simultaneous neurosurgical removal of the intracranial component of the neoplasm and the reconstructive plastic stage using arterialized and microsurgical flap options to close defects and prevent complications of "trephined skull" and ensure quality of life have been introduced, and the efficiency of individualized combined approaches in the surgical treatment of intra-extra and extra-intracranial tumors has been proven.

Державний реєстраційний номер ДіР: 0120U105575 0122U000327

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Науки про життя, нові технології профілактики та лікування найпоширеніших захворювань

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Впровадження нових технологій та обладнання для якісного медичного обслуговування, лікування, фармацевтики

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

- 1. Kvasha, M. S., & Morozov, T. A. (2019). Новий спосіб пластичного заміщення дефектів шкіри при хірургічному лікуванні злоякісних позамозкових пухлин, розташованих поблизу середньої лінії голови. Ukrainian Neurosurgical Journal, 25(4), 72–76. <https://doi.org/10.25305/unj.160502>

- 2.2. Морозов, Т.А., & Кваша, М. С. (2022). Реконструктивно-пластичні операції у хворих із складними дефектами і деформаціями черепа та м'яких тканини голови при видаленні позамозкових пухлин. Ukrainian Neurosurgical Journal, 28(1), 10–19. <https://doi.org/10.25305/unj.236139>
- 3. Morozov, T., & Kvasha, M. (2022). Способи і методи закриття дефектів тканин середньої зони лицевого черепа після видалення злоякісних пухлин з інтракраніальним поширенням (випадок із практики). Українська Інтервенційна Нейрорадіологія та Хірургія, 39(1), 40–49. [https://doi.org/10.26683/2786-4855-2022-1\(39\)-40-49](https://doi.org/10.26683/2786-4855-2022-1(39)-40-49)
- 4. Морозов, Т., & Кваша, М. (2023). Удосконалення –реконструктивних –хірургічних операцій із –закриттям –дефектів тканин черепа при –первинних злоякісних –пухлинах з –інтра-екстракраніальною та –екстра-інтракраніальною –локалізацією. Українська Інтервенційна Нейрорадіологія та Хірургія, 43(1), 17–27. [https://doi.org/10.26683/2786-4855-2023-1\(43\)-17-27](https://doi.org/10.26683/2786-4855-2023-1(43)-17-27)

Наукова (науково-технічна) продукція: технології

Соціально-економічна спрямованість: поліпшення якості життя та здоров'я населення, ефективності діагностики та лікування хворих

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0120U105575 0122U000327

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Кваша Михайло Сергійович

2. Mykhajlo S. Kvasha

Кваліфікація: д. мед. н., 14.01.05

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-5134-5960

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Державна установа "Інститут нейрохірургії ім. акад. А. П. Ромоданова Національної академії медичних наук України"

Код за ЄДРПОУ: 02011930

Місцезнаходження: вул. Платона Майбороди, буд. 32, Київ, 04050, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія медичних наук України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Храпач Василь Васильович

2. V. V. Khrapach

Кваліфікація: д.мед.н., професор, 14.01.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-5665-1908

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний медичний університет імені О. О. Богомольця

Код за ЄДРПОУ: 02010787

Місцезнаходження: бульвар Тараса Шевченка, буд. 13, Київ, 01601, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Сон Анатолій Сергійович

2. A. S. Son

Кваліфікація: д.мед.н., професор, 14.01.05

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-3239-7992

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Одеський національний медичний університет

Код за ЄДРПОУ: 02010801

Місцезнаходження: Валіховський провулок, буд. 2, Одеса, 65082, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Главацький Олександр Якович

2. Oleksandr Y. Glavatskiy

Кваліфікація: д.мед.н., професор, 14.01.05

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-0889-9762

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Державна установа "Інститут нейрохірургії ім. акад. А. П. Ромоданова Національної академії медичних наук України"

Код за ЄДРПОУ: 02011930

Місцезнаходження: вул. Платона Майбороди, буд. 32, Київ, 04050, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія медичних наук України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Малишева Тетяна Андріївна

2. T. A. Malysheva

Кваліфікація: д. мед. н., професор, 14.01.05

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-4071-8327

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Державна установа "Інститут нейрохірургії ім. акад. А. П. Ромоданова Національної академії медичних наук України"

Код за ЄДРПОУ: 02011930

Місцезнаходження: вул. Платона Майбороди, буд. 32, Київ, 04050, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія медичних наук України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Розуменко Володимир Давидович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Розуменко Володимир Давидович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Чопик Наталія Григорівна

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна